

"Lezen is een film in je hoofd"

Augusta Verburg is niet zomaar een schrijfster van jeugdboeken. Eerst en vooral is ze een voorvechter van kinderrechten en een bestrijder van kinderleed. Ooit probeerde ze zelfs een ombudsvrouw voor jongeren op te richten. Tegenwoordig stelt ze onrecht en verdriet vooral aan de kaak door de thema's in haar boeken te verwerken. De reeks 'Truth or Dare', waarvan onlangs deel 2 uitkwam, is dan ook bepaald geen lichte kost.

illustratie Dilys de Jong

Valse beschuldigingen, fysieke en geestelijke mishandeling, verwaarlozing en incest; de schrijfster Augusta Verburg schuwt geen enkel onderwerp in haar kinder- en tienerboeken.

Zo is daar in 'Poep aan een stokje', een voorleesboekje voor kleuters, de wel heel jeugdige crimineel in de dop Ricardo, die zijn best doet hoofdpersoon Fransje op het slechte pad te brengen. En in 'Harde Klappen' (leesvoer voor 13-jarigen en ouder) komt sleutelfiguur Bart in ernstige moeilijkheden dankzij problematische vrienden met voor zichzelf sprekende namen als De Bolle en Kale. "Het is nu eenmaal de realiteit", zegt de schrijfster, die zich ooit bezighield met verhaallijnen van soapseries als 'Goudkust' en 'Onderweg naar Morgen' nuchter. "Een op de tien kinderen wordt het slachtoffer van geweld; lichamelijk, geestelijk of seksueel. En dat gebeurt niet alleen in achterstandswijken. Het komt voor in alle lagen van de bevolking."

Augusta Verburg weet waar ze het over heeft. In haar gezin zijn regelmatig pleegkinderen opgevangen. Het juridische gevecht dat over het hoofd van één van die kinderen werd gevoerd met de biologische moeder en de wijze waarop de instanties de mening van het kind zelf negeerden, maakten dat Augusta zich enkele jaren geleden nog serieus heeft ingezet voor de oprichting van de Kinderombudsvrouw. "Heel veel kinderen hebben problemen. Gelukkig is er zo iets als de Kindertelefoon die een luisterend oor kan bieden. De noodkreten die

presentatoren van kinderprogramma's -zoals Henny Huisman- echter ontvangen, wijzen erop dat er behoefte is aan een bekend gezicht; een soort aardige 'buurman' die hen helpt het leven weer aan te kunnen." "Wij wilden dan ook een vaste figuur, het liefst een vrouw, op televisie brengen die die rol op zich zou nemen. De NCRV was bereid geld in het plan te steken en een programma rondom de Kinderombudsvrouw uit te zenden. Maar een deel van de kosten moest ook gedragen worden door de overheid. Vooral voor de opvang van de kinderen. Daar liep het dus spaak. We kregen geen subsidie."

Augusta Verburg: "Ik vind het belangrijk kinderen te laten zien wat er in de wereld aan de hand is"

Wat betreft het bieden van veiligheid aan kinderen in nood lijkt Augusta wel een beetje op de moeder van Joep, een van de hoofdpersonen uit de serie 'Truth or Dare', waarvan 'Harde Klappen' het tweede deel is. Alle kinderen van Joeps school die thuis in de problemen komen, kunnen bij deze oermoeder terecht. "En net als zij veroordeel ik niemand. Ik ga niet uit van het kwade in de mens, ik ga ervan uit dat iemand die een ander beschadigt, zelf ook als kind beschadigd is. In Canada blijkt een hele groep jongeren te stelen omdat zij als gevolg van langdurig alcoholgebruik van de ouders het stukje hersenen missen waarin het geweten huist. Ze kunnen die kinderen wel opsluiten, maar dat helpt niet. Ze doen niks bewust fout. Het heeft een puur fysieke reden."

Autoradio

Hoewel Augusta Verburg veel te maken heeft gehad met (probleem) jongeren is geen van haar karakters gebaseerd op mensen die ze kent. "Voor de rol van Bart heb ik wel een jongen bij mij in de buurt geïnterviewd. Toen hij in de puberteit kwam, was ik opeens mijn autoradio kwijt. Hoewel fictief is toch weer niemand echt verzonnen. Ik weet natuurlijk wel een beetje hoe mijn hoofdpersonen in de basis in elkaar steken. Daardoor kan ik ook bepalen van welk sterrenbeeld ze zijn. Urenlang heb ik horoscopen uitgeplozen om erachter te komen wat de meest voor de hand liggende geboortedatum en -tijd is voor iedereen. En daarna heb ik voor de hoofdpersonen een geboortehoroscoop gemaakt. Af en toe spiek ik daarin; als ik niet zeker weet hoe iemand op een bepaalde situatie zal reageren bijvoorbeeld. Niet dat ik me daar helemaal aan houdt, het blijven fictieve figuren die ik al schrijvende steeds beter leer kennen." Er komen waarschijnlijk nog drie delen uit van de reeks Truth or Dare. Ook daarin zal Augusta de schokkende thema's niet schuwen. "Ik vind het belangrijk kinderen te laten zien wat er in de wereld aan de hand is. En de kinderen die slachtoffer zijn, moeten weten dat ze niet de enigen zijn en dat ze recht hebben op hulp."

Om dat extra onder de aandacht te brengen, heeft ze ook nog eens verschillende schoolprojecten op stapel gezet waarmee kinderen en jongeren moeten worden overgehaald om meer te gaan lezen. Kleuters en onderbouwleerlingen worden bijvoorbeeld voorgelezen waarna er spelletjes gedaan kunnen worden die met het verhaal te maken hebben. Echt leuk wordt het echter voor de pubers uit groep 7 en 8 en op de middelbare school. Die krijgen het manuscript van 'Harde Klappen' voor hun neus en worden uitgenodigd als echte redacteurs kritiek te leveren. Ze mogen ontwerpen maken voor de cover en uiteindelijk het boek middels promotie aan de man zien te brengen. De uitgeverij (The House of Books) werkt mee aan het project door mensen bij de school langs te sturen die wat over hun eigen vak vertellen. "Ik snap best waarom kinderen zo weinig lezen", zegt Augusta Verburg. "Ze moeten al zo veel. School en huiswerk maken leveren dagen op die langer zijn dan welke cao dan ook toelaat. Als ze daar dan eindelijk mee klaar zijn, kijken ze liever tv. Daarop hoef je je niet te concentreren. Ik probeer ze te laten zien dat een boek lezen ook tv kan zijn, een film van beelden in je hoofd."